

Skole- Jubilanten

ARNE NÆSS

Etter sekst år i og for norsk skole og tredve år som skoleadministratør er han nås menn til å avgjøre om skoleverket i jubileumsåret. Grunnskolen er 250 år i år, selv nådde han pensjonsalderen forrige høst.

Gunnar Hvattum, skoleinspektør i Oppland, oppvokst på Hvattum i Gran, bosatt på Gjøvik, tar i mot oss i Statsstatens hus på Lillehammer, i det rosebygget med skarpe røde luftkanaler i taket og bondebli deier er han Kåke- og Undervisningsoperameterosa forfengede am i vårt fylke. Hver gang han løfter blikket fra papirbunken ser han inn i synene på en ung utpans av Kong Olav. Som erbettsmann er han foretrukket til å ha kongen på ryggen, men innrømmer at han ikke har så svært mye til overs for storslagne seremonier og fektivitas omkring sin egen person. Naktern, pålitelig og solid var de sikkerhetene vi fikk om jubileantens av tidligere skoleinspektør, og det samme inntrykket sitter vi igjen med etter vår samtale.

Sanne skole markerte grunnskolen jubileum tidligere denne uka. Behovet for gjest var Gunnar Hvattum. Her fikk han sitt første møte med den norske skole- og siden har han vært en del av den. Janna Stubstad og hvar E. Røe var berømte gjester på grunnskolen i 1837.

- Janna var nok anonym. Jeg kan knapt huske henne. Metodikken hennes var av den gamle skolen, her E. Røe derimot var en personlighet. Han var forst for sin tid ved at han tok lokalansvar inn i undervisningen. Hester opptok ham. Vært litt. (Telefonen ringer for tredje gang på ti minutter, og Hvattum rapper ut kortet.) Nå hvor var vi, ja...

Han snakker mye om Røe. «Gammelmannen har tydeligvis sett sine spor, men han må innrømme at ikke alt var som det burde være. Dersom, tidlig på trevarene, var det nok ordene for unge fra storbyene, gjente med god sangsamme, enn for de som ikke hadde like fin skolemat.

- Vi kan ikke damme tredve år skole ut fra dagens normer. Tenk bare på alle de ras-

surer vi nå benytter på spesialundervisning.

Selv vokste Gunnar opp midt i en ungdomsflokk på Øst. Med avn hadde ble det nok ondt nappet.

En stor søskendekokk er en barntid. Vi lærte å ta ansvar i skolebarn. Etterhvert har jeg skjønt behovet for å få egne i barnehager, nettopp av den grunn at de skal lære å omgå hverandre.

Gunnar var skolefikk, selv om han ikke vil si noe om det. Etter to år på realskole begynte han på Oslo Katedralskole for å ta artium, noe som var svært sjeldent.

På «Katt» gjorde han seg bemerket. Kanskje først og fremst fordi han tilhørte på sin skole blant snobberne av Oslo elevene. Etter et norskere-ten bemerket skolelederen, brukte han den ende mer.

- Rapet litt av holdningen min. Jeg østet ikke å brye meg, undantatt meg forhold jeg mente var tulle. Jeg ønsket å beholde min idrett.

Du på andre områder gjorde han seg bemerket. På en elevfest var han en fordrags-

konkurransel. Tattert var «Svingers innføring på et belegg på Hedmarkskolen»

- Hvilken innføring hadde den?

- Stor fare for sur melk - at melke ville øste seg.

- Hvorfor ble du løser?

- Husker egentlig ikke, men en ting som ble avgjørende for vinnerlaget, var at jeg er fagetid.

- ?

- Jeg har problemer med å skille rokt og grønt. Derfor kunne jeg ikke bli dyrlage, lege, polit eller militær. Av samme årsak er jeg en elendig typotempel, men på møbler tar jeg aldri kort, fordi jeg ikke ser dem.

Etter krigen ble det lærerskole og frieri. Som lærer så mange andre granskninger ble han truffet på patrongen på Gran stasjon. Ikke av seg, men av Amers pier. Perrongen var et lite kjærlighetsstær.

- Vi hadde ikke så mange steder å trafles, betyr han, men er ikke helt villig til å innrømme at han kun var ute på jentetur.

Jordmodtates Agnes An-

dansen var den utvilske, og hun lærerundtinn. Samme fikk de to sønner, Torodd og Erlend. Ingen av disse har valgt å følge farses fotspor, kanskje fikk de etikk etter to år i Afghanistan?

- I to år var hele familien i Afghanistan. Fra 1959 til 1961. Jeg jobbet for UNESCO. Til svært slitomme, men lønne rike år, betyr han og gir kraftige hender mot hverandre.

Faktisk er svært begrenset. Ordens veie moten alltid to ganger for seilingens formel etter 30 år i administrativt stillinger har han lært ikke å slippe rundt seg med store ord fløskier og halvkvadde visde Trauste bonderetter har ført seg godt fast, men fargokt fancy gjenner med moshend slippe og smoderne synspunkter på norsk skole, viser at her ikke har stått på studebøil.

- Du var en hard nopl som skolejefe?

- Ja, sier de det. Ja, kanskje. Men det er nødvendig for å få en ting i det en gjør. Som ofn må en ferre avgjørelser i etensid må en selvstøkt kunne innrømme å ha tatt feil. Jeg gjorde sikkert bommetter på grunn av manglende innstik.

men aldri er vond vilje, betyr skoleinspektøren - og vi tror ham.

- Det hende også at jeg måtte skrappe vedtak jeg var uenig i. Var vedtak fattet, var jeg alltid lei med disse.

«Metefem ble han kalt av Torodd og Erlend.

- Å være skolejefe er vanskelig. En står mellom barnek og veden, mellom kommuneadministrasjonen og skolen. Mange meter, dengang alltid på kveldstid var årsaken til opprøret.

- Var du skolens, eller administrasjonens mann?

- Jeg følte jeg var skolens mann og lærte å markere meg. Ingen skole - nei, det er kanskje et for sterkt uttrykk - for administrasjonen.

Gunnar Hvattum har mange grunner til å jubilere i år. Sekst år i norsk skole, det er 30 i administrasjonen, er nevnt. Men det er også 25 år siden han tok i mot 45 gutter fra Tibet, som formann i det stedlige utvalget.

Når jeg som pensjonist skal sitte og minne om sine i skolen, vil nok disse guttene ofte komme på netthinne, innrømmer han. Veldig gjerdende arbeid - fette gutter, sier han og blir litt ettertenksom.

- Jeg ble invitert til bryllupet til en av guttene i India - en stor opplevelse.

I 1976 ble han konstituert som skoleinspektør. Knut Korseth overtok ordførerkulda på Lillehammer.

- Er du en gallefotgjer?

- Nei jeg har aldri følt det slik. Myndighetsarbeide til skoleinspektøren har blitt redusert, og kaffer har nok stått oss etter livet. Embetet har vært og er omstødt. Men vi har mye med spesialskoler og elevene å gjøre. Vi føler at mange ønsker våre råd.

- Grunnskolen er 250 år. Selv har du trasket i melpe i 60. Har det skjedd noe?

- Skolen i dag er langt sikrere. Alle har muligheten til å være lærer. Vi har fått en skole for alle.

- Innholdsmessig?

- Men kan spørre seg selv om det ikke er behov for flere lærerplaner - ha et grundnettopp for å beholde enhetsskoleregnet.

Jubilanten mener skolen bør komme i en ansettelse nær midler skal tildeles.

- Hvor mye læreres arbeid?

- Rundt arbeidstid vil gjerne berømte. Hølo stunder vil være på det.

- Hva med de neste 250 år?

- Jeg tror ikke det vil skje så mye. Basen - levende væsener som skal ha kunnskap, er den samme. Vi vil få langt flere tekniske hjelpemidler, og bernehasen og skoleverket må samarbeide. Skolen er et medskap for samfunnet og er ikke berettiget i seg selv, fastslår skoleinspektøren, som ble 67 forrige høst.

- Nå trekker du deg tilbake til hvite i Topp?

- Jeg kan sitte til jeg blir 70, men vil ikke gjøre det. I løpet av året vil nok en annen overta kontoret. Men jeg vil gjøre mer ut av pensjonstid enn å sitte stille med et bok, eller andre hobbyer. På et eller annet vis ønsker jeg å delta i omsorgsarbeid for eldre.

Så selv om det nok blir flere turer enn på Sverfjellet, vil Gunnar Hvattum, beredshemnan fra Hedaland, fortsatt engasjere både seg selv og mennekene rundt ham.